

MIEŠTO

Laikraštis

Apie tai, kas svarbiausia ir aktualiausia Marijampolės žmonėms

2024 m. rugpjūčio 13 d., antradienis, Nr. 25 (1841) / ML

Vasaros derliaus šventė Žolinė: ištakos ir papročiai

Greta Paulevičiūtė

Rugpjūčio viduryje lietuviai nuo seno šventė vasaros ir rudens sandūrą, kai svarbiausi lauko darbai jau buvo nudirbti. Žolinė – tai atsisveikinimo su želmenimis ir gėlėmis diena. Javai jau nupjauti ir suvežti, uogos ir vaisiai surinkti, privirta uogienių. Moterys šią dieną rinkdavo gražiausias laukų gėles, vaistažoles, dėkodavo Žemei už derlių ir grožį. Apie šios šventės kilmę ir papročius pasakojo lietuvių liaudies tradicijų žinovės Rita BALKUTĖ ir Inija TRINKŪNIENĖ.

Žolinės šventės ištakos siekia neatmenamus laikus ir įprasmina vasaros darbymečio pabaigtuves. Tai tarsi simbolinis slenkstis tarp vasaros ir rudens, susijęs ne tik su krikščioniškąja tradicija, bet ir žymintis svarbių vasaros darbų pabaigą. Svarbiausia šios dienos idėja yra padėka.

„Žolinė pirmiausia yra sena šventė. Daug senesnė nei krikščioniška. Švenčiama vasaros ir rudens sandūroje. Jos šaknys glūdi gilioje senovėje, kada žmonės ypač priklausė nuo žemės derliaus. Šventė vadinama įvairiai, nors dažniausiai galime išgirsti pavadinimą – Žolinė, tačiau Dzūkijoje dažnai sakoma Kopūstinė, Aukštaitijoje – Obuolinė“, – pasakoja mokslininkė, žolininkė, lietuvių liaudies tradicijų žinovė Rita Balkutė.

Jau daugybę metų kasmet organizuojanti Žolinės šventę pagal senąsias tradicijas senovės baltų religinės bendrijos „Romuva“ krivė Inija Trinkūnienė pasakoja, kad tai yra bendruomeninė šventė, kuri yra susijusi su deivės Žemynos pagerbimu:

„Susirinkę žmonės džiaugiasi ir dalinasi pirmuoju derliumi, Motinos Žemės dovanomis, subrandintais vaisiais. Visi susirinkę kartu dėkoja už gyvastį, už gausą. Žolinė siejama su javapjūte. Ši šventė turi senas ištakas, net senuose šaltiniuose dažnai minimas Žemynos pagarbinimas.“

Žolinės puokštė – vienas svarbiausių atributų

Pasak senųjų papročių žinovių, vienas svarbiausių šios šventės atributų yra Žolinės puokštė – Jievaras. Puokštė gaminama iš javų, žolynų, gėlių ir įkūnija Žemynos dovanas ir derlių.

„Tai simbolinis derliaus įkūnijimas, įvaizdis. Žemynos pagerbimo apeigose Jievaras kartu su šventa rugine duona tris kartus apnešami apie aukuro ugnį“, – pasakoja I. Trinkūnienė.

„Puokštė simbolizavo gyvenimo pilnatvę. Į ją įeidavo darželio gėlės, vaistiniai augalai, pelynas, medetkos, jurginiai – viskas, kas augdavo netoli namų. Taip pat ir lauko gėlės – rugiagėlės, ramunės, tai, kas žydėdavo tuo metu. Svarbu, kad į puokštę dėdavo ir tai, kas išaugdavo ūkyje – rugius, miežius, žirnius, iš daržo morkas, kopūstą“, – pasakoja R. Balkutė.

Žolinė – papročių kupina šventė

Šią dieną būdavo atliekamos įvairios apeigos. Merginos pindavo vainikus, juos pakabindavo namų kampuose, kad apsaugotų nuo perkūnijos. Susirgus iš šio vainiko plikydavo žolynus arbatai. Ūkininkai darydavo alų, būdavo kepama duona mėtant paplotėlį virš ugnies, iš rankų į rankas, kol šis iškeps. Dzūkijoje ir Rytų Aukštaitijoje moterys, kurios turėjo mirusių vaikų, iki Žolinės nevalgė obuolių.

„Buvo tikima, kad jeigu motinos suvalgys obuolių, tai, kai Marija obuolius dalins danguje – mirę vaikai jų negaus. Dėl šios priežasties obuolius žmonės ir šventindavo“, – sako R. Balkutė.

Žolinę švėsdavo ne tik visa susirinkusi giminė, bet buvo prisimenami ir giminės mirusieji. „Dzūkijoje, Rytų Aukštaitijoje puokštės, sudžiovinti augalai būdavo pakišami į karstą po pagalvėle. O švėsdami tą dieną už bendro stalo kviesdavo artimųjų vėles. Buvo tikima, kad jie globoja ir artimuosius, ir derlių – todėl mirusių paminėjimas buvo labai svarbus“, – pasakoja R. Balkutė.

Vis dar populiari šventė

Nors šventės ištakos siekia neatmenamus laikus, didėja žmogaus atotrūkis nuo gamtos, nuo žemės ūkio darbų, ūkiai tampa labiau modernūs ir mechanizuoti, tačiau ši šventė nėra užmiršta, papročiai vis dar prisimenami ir vertinami.

„Lietuvoje šventė gana populiari, turim garsiuosius Krekenavos atlaidus, kurie buvo įtraukti į nematerialaus kultūros paveldo vertybių sąvadą, Lenkijos Punsko krašte plačiai švenčiama, taip pat Dzūkijoje. Žmonės vienaip ar kitaip suvokia, kad mes esame priklausomi nuo to, ką augina žemė, ir turime būti dėkingi už tai“, – džiaugiasi R. Balkutė.

„Šiais, kaip ir kiekvienais, metais rengiame Romuvos stovyklą, kurią vainikuos Žolinės šventė Švenčionių rajone, Dvarčiškių kaime. Šią šventę švenčiam daugiau kaip 10 metų. Romuvos nuopelnas yra senovinių švenčių prikėlimas. Ji pirma, atgaivinus Rasos šventę, pavasario ir rudens lygiadienius ir labai svarbią Žolinės šventę“, – pasakoja I. Trinkūnienė.

Žolinės puokštės rišimas ir kiti šios šventės papročiai neleidžia užmiršti gamtos dėsnių. Kiekvieną kartą pakartojant mitologinius veiksmus, mes primename patys sau, kaip veikia pasaulis.

Šiame numeryje skaitykite:

2 psl.

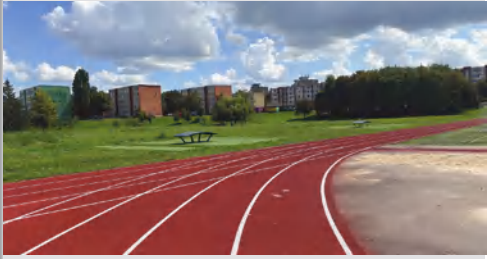
Marijampolė prieš šimtą metų

Niūrokai to meto vakarais atrodė lėtai žaizdas gydęs miestas, nes prastai sekėsi valdyti vokiečių pastatytą elektros stotį. Jos savininku buvo kelių asmenų „Šviesos“ kooperatyvas, kuris dėl lėšų trūkumo nepajėgė išplėsti elektros gamybos ir tenkinti augančių miesto poreikių.

3 psl.

Marijampolės jaunimas vasarą leidžia aktyviai

Viena didžiausių šių laikų problemų – per mažas jaunimo fizinis užimtumas. Vis dažniau girdime, kad jaunuoliai laiką gryname ore iškeičia į buvimą namie, o jų vasara apsiriboja kompiuteriniais žaidimais ar televizoriaus žiūrėjimu. Tačiau ar tikrai visi jauni žmonės neišdildomus įspūdžius ir nuotykius keičia į nuobodžius vakarus namie, prie skaitmeninių ekranų?

5 psl.

Ar suaugę vaikai privalo išlaikyti savo tėvus?

Visiems žinoma, jog tėvai privalo išlaikyti savo nepilnamečius vaikus, o tam tikrais atvejais ir teikti išlaikymą savo pilnamečiams (iki 24 metų) ir vidurinėje, profesinėje ar aukštojoje mokykloje besimokantiems vaikams, tačiau įstatyme yra reglamentuota ir mažiau žinoma pilnamečių vaikų pareiga išlaikyti savo tėvus.

6 psl.

Saviraiškos galimybės žmonėms su negalia – sporto perspektyvoje

Būdami ant istorinio įvykio – Paryžiaus vasaros olimpiadų žaidynių – slenkščio, Kalvarijos socialinės globos namai kartu su Marijampolės žmonių su negalia sporto klubu NSK „Siekis“ Kalvarijos sporto centre surengė masines sporto žaidynes „Olimpinė diena 2024“.

Redakcijos nuotr.

Internetinis portalas

Krikščioniškosios Žolinės tradicijos

Laura Anelauskaitė

Rugpjūčio 15 dieną katalikų bažnyčia mini vieną ne tik gražiausių, bet ir seniausių švenčių – Žolinę, lotyniškoje tradicijoje tapatinamą su Švč. Mergelės Marijos dangun ėmimo diena. Šventė simbolizuoja Dievo Motinos žemiškojo gyvenimo pabaigą ir pasitikimą danguje su kūnu ir siela. Per Šv. Mariją Viešpats mums parodė, kas laukia tikinčiųjų. Ji yra pirmoji iš mūsų, kuriai buvo suteikta tai, ko tikimės ir viliamės – prisikėlimas.

Apie krikščioniškąsias Žolinės tradicijas Miesto laikraščiu papasakojo klebonas kun. Marius Rudzinskas.

„Žolinė tai yra Švč. Mergelės Marijos dangun ėmimo iškilnė. Mergelė Marija turėjo tokį išskirtinumą, kaip niekas kitas iš žmonių, ji su kūnu buvo paimta į dangų. Krikščionys ir mini šį įvykį Žolinės iškilnė. Po Jėzaus Motinos Marijos mirties ir jos palaidojimo, susirinkę apaštalai atidarę kapą nerado Marijos kūno, rado tik gėles, todėl ir liaudiškai ši iškilnė pavadinta Žoline“, – apie šventės krikščioniškąsias ištakas pasakoja pašnekovas.

Ši diena – kvietimas į šventumą ir bendrystę, sako kunigas, todėl krikščionys renkasi bažnyčioje.

„Susikaupę krikščionys ir renkasi tą dieną į bažnyčią paminėti Mergelės Marijos dangun paėmimo kaip

pažado, kas laukia kiekvieno tikinčiojo po mirties. Su tikėjimu ir viltimi žvelgdami į Švenčiausią Motiną tikintieji meldžia sau ir savo artimiesiems įvairiausių reikalingų malonių.“

Kaip buvo minėta, atidarius Marijos kapą ir neradus jos kūno, tik gėles, paplito tradicija į Šv. Mišias neštis žolynų puokštes, kur jos būna pašventintos.

„Sugrįžus į namus puokštė pasidedama pagarbioje vietoje ir saugoma“, – pasakoja kun. M. Rudzinskas ir priduria, kad nuo seno šią dieną žmonės ir savo gyvulius puošdavo gėlių vainikais, kad, užtariant šventiesiems per Švč. Mergelę Mariją, gyvuliai būtų apsaugoti laukuose nuo pavojų.

Kunigas M. Rudzinskas pasakoja, jog žmonės anksčiau bažnyčioje lankydavosi tikrai gausiau ir la-

biau švęsdavo įvairias krikščioniškas iškilnes.

„Dabar žmonėms, kartais pagalvoju, gal gėda ar nepatogu eiti, neštis gal kokias gėles ar pasipuošti gėlių vainiku, daugiau bijoma, ką apie tai žmonės pagalvos“, – mąsto kunigas ir priduria: „Na, gali pagalvot, kad tikintysis Žolinę švenčia...“

„Kiekviena šventė yra aktuali ir svarbi šiandien, kad žmonės, matydami šventuosius kaip kelrodę žvaigždę, suprastų, jog Dievas jų neapleidžia, bet myli ir globoja kiekvieną dieną. Linkiu visiems nebijoti parodyti savo tikėjimo. Tegul Dievas ir Švč. Mergelė Marija jus saugo ir globoja“, – linki kun. M. Rudzinskas.

Apaštalas Jonas, kuris buvo ir mylimas Šv. Marijos mokinytis, po Jos Sūnaus kryžiumi užrašė: „Iš mirties esame persikėlę į gyvenimą, nes mylime brolius. Kas nemylti, tas pasilieka mirties glėbyje“ (1 Jn 3, 14). Gyvenkime Kristaus, Mergelės Marijos ir, be abejo, savo artimųjų meile ir tapsime nemirtingi.

Žolinės šventė yra pavyzdys, kaip galima apjungti senovės papročius su krikščioniškomis tradicijomis. Tai šventė, kuri primena mums, kaip svarbu gerbti savo šaknis, ir išlieka gyvybiškai svarbia kultūrinio pasaulio dalimi, tiltu tarp praeities ir dabarties.

Rugpjūčio 10-oji – paskutinioji Perkūno diena

Tradiciškai mūsų kalendoriuje rugpjūčio 10-oji pažymėta Lauryno vardadieniu. Dauge-lyje Lietuvos parapijų šv. Laurynas yra reikšminga bažnytinė šventė su atlais. Tikėtina, su- reikšmintą todėl, kad apie šį metą jau galima pastebėti nemažai pasikeitimų, bylojančių apie gamtos posūkį rudenio. Todėl šventė apipinta įvairiais tikėjimais bei tradiciniais papročiais.

Šventasis Laurynas, Romos III a. diakonas, už bažnyčios gynimą 258 metais buvo nukankintas ugnimi. Tradicinėje ikonografijoje šv. Lauryno atributas – židinio grotelės. Liaudiškajame pamaldume šventasis laikomas saugotoju nuo gaisrų. Tą dieną žmonės, bijodami šios nelaimės, neveždavo į klotimus iš laukų nei šieno, nei javų – gali supleškėti. Sakydavo, tam darbui reikia paskirti kokią kitą dieną, o ypač gerai, kad būtų mėnulio pilnatis. Tada vasarojaus užteks visiems metams. Per delčią suvežtų javų varpos bus „prisimerkusios“, blogai kulsis. Tačiau dylant mėnuliui, sukrautus javus nebe taip smarkiai kapojančios pelės.

Per šv. Lauryną ir kitų kaimo darbų nedirbdavo, nes baisu perkūną prisišaukti. O po šios datos griaustinis jau nebus pavojingas – jei retsykiais dar ir su- dunda, namų nebeuždega. Todėl drąsiai, net su pašai- pa, sakoma: „Šaudo kaip Lauruks voveris“.

Iki šv. Lauryno nevalia buvo kepti bulvių, obuolių, antraip užkluptų ankstyvos šalnos. Iš šios dienos „pagados“ spėdavo būsimųjų metų orus: „Jei šią dieną perkūnija ir lyja – bus geri metai, jei nėra lietaus – bus gaisringi, ugnis ponavos“. Šeiminkės tą dieną rankomis apglosto kopūstų galvas, tardamos, kad kietesnės susisuktų.

Po šv. Lauryno diena darosi vis trumpesnė, o skubių darbų kaimė mažėja. Tad žemaičiuose sakoma: „Pakaičius tuokart liub gulėti lig Lauryno“. Suprask, popiečio poilsis darbininkams nebepriklauso. Kita patarlė tą metą dar labiau sureikšmina: „Dieną švento Lauryno vaikai apstoja lazdyną“. Gal riešutų branduoliai ir nėra pakankamai sukietėję, bet jau gerai gvildosi ir yra „apsamanoję“ – apsitraukę plaušiniu apvalkalu. Dabar riešutavimas – tik pramoga, proga pabūti miške. O senovėje riešutai buvo karių maistas: ir sotūs, ir patogūs įsidėti į žygį. Gal todėl kitados būta net mitinės riešutų globėjos, dievaitės Lazdonos. Tikriausiai šis įvaizdis mena lydininės žemdirbystės laikus, kada išdegintuose miškų plotuose pirmiausia užaugdavo riešutų derlius. Prie našesnės pūdiminės žemdirbystės palapsniui pradėta pereiti tik nuo V amžiaus.

Etnologo Liberto Klimkos komentaras LRT radijui

Marijampolė prieš šimtą metų

Benjaminas Mašalaitis

Niūrokai to meto vakarais atrodė lėtai žaizdas gydęsis miestas, nes prastai sekėsi valdyti vokiečių pastatytą elektros stotį. Jos savininku buvo kelių asmenų „Šviesos“ kooperatyvas, kuris dėl lėšų trūkumo nepajėgė išplėsti elektros gamybos ir tenkinti augančių miesto poreikių. Todėl savivaldybė nutarė miesto apšvietimo koncesiją perleisti „Elektrolit“ bendrovei; šis ūkis labai nepalankiomis miestiečiams sąlygomis buvo 25 metams perduotas koncesininkams. Bet ir po šio veiksmo miestą apšviesdavo tik keletas lempų gatvių kertėse. 1923 m. buvo pradėtos moterų vienuolyno, stovėjusio P. Kriaučiūno gatvėje, trečiojo aukšto statybos; kitais metais pagrindinius darbus pabaigė.

1924 m. prie Marijampolės miesto ploto buvo pridėta 140 ha žemės, gautos išparceliavus Kvietiško ir Mikalinės dvarų valdas. Ši žemė buvo perdalinta įstaigoms, visuomeninėms organizacijoms, bet ypač daug žemės įsigijo pavieniai asmenys. To meto spauda skelbė: „Einant Žemės Reform. Įst. 17 iš Kvietiško dv. Maironio ir Seminarijos gatvių kertėje labai gražioje ir patogioje vietoje jau 1924 m. žydų gimnazijai paskirta apie 1 ha žemės. Tačiau per 13 metų ne tik, kad nepastatytas joks kultūringas pastatas, bet net pats sklypas neaptvertas, nesutvarkytas“.

Beje, Tarpučiuose ir Degučiuose anksčiau sklypus turėję gyventojai (daugiausia vadinamieji daržininkai) buvo priversti mokėti didesnius mokesčius. Tai visiškai „nurengė“ naujai iškeptus „miestiečius“. 1925 m. liepos 9 d. susirinko miesto taryba ir svarstė, kaip tokiems gyventojams palengvinti žemės mokesčio našta.

Buvo numatyta, kad Naujamiestyje bus apie 30 naujų gatvių. Pirmiausiai planavo nusausti drėgnesnes vietas ir nutiesti nors vieną geresnę gatvę. Joms pavadinti siūlė įvairius vardus: Savanorių, Intelektualių, Tarnautojų, Darbininkų, knygnešių Baltūsių, Verbylos, Kanclerio ir kt. 1924 m. savivaldybė suformavo Sodo gatvę – dabar ja buvo galima važinėti. Dar 28 sklypus atmatavo buvusiose caro armijos

Marijampolės geležinkelio stotis

Nuotrauka iš autoriaus kolekcijos

kareivinėse Degučiuose. Vis tik miesto valdžią Kauno valdininkai kritikavo dėl pernelyg smulkių sklypų formavimo.

Statant ir įrengiant marijonų gimnaziją kasdien dirbdavo 100–140 darbininkų, jiems talkino trys marijonų vienuolyno staliai. Modernioje mokykloje buvo centrinis šildymas, kanalizacija, elektra (patys ją gamino), du arteziniai šuliniai. Rūsyje įrengė virtuvę ir valgyklą; veikė mašininė skalbykla. Prieš gimnaziją įtaisė žaidimų aikštelę (ją vėliau iškėlė prie upės), o vakarinę pusę ruošėsi užveisti sodu. Vis

tik mokymo procesui naujuose rūmuose buvo pasirušta tik 1925 m. vasaros pabaigoje.

1924 m. rugsėjo 15 d. įvyko mokytojų seminarijos rūmų pamatų pašventinimas. Ceremonijoje dalyvavo Švietimo ministras Leonas Bistras, kiti aukšti respublikos pareigūnai, miesto valdžios atstovai, pulko vadovybė. Šventinimo apeigas atliko kunigas V. Draugelis. Po to ministras stiklinį indą su dokumentu įdėjo į pamatus ir užbėrė cemento kastuvu. „Kastuvą į rankas ėmė ir kiti ministerijos atstovai, mokytojų seminarijos direktorius. Po kalbų ir sugiedoto himno iškilnės baigtos“ (iš „Lietuva“, 1924 m. rugsėjo 19 d.).

1924 m. pradėjo funkcionuoti Šv. Vincento Pauliečio bažnyčia (1901 m. pastatyta kaip cerkvė), kuri pirmiausiai buvo skirta mieste dislokuotų karininkų ir kareivių sielovadai. Tačiau ir toliau bažnyčios viduje vyko tvarkymo darbai, o išorė įgavo ir katalikiškos šventyklos bruožų.

Geležinkelio stoties darbų užsakovai sutartis su statybininkais pasirašė dar 1923 m. rudenį. Deja, darbavosi labai nedaug žmonių, o ir darbų kokybė nebuvo gera. Nors planavo viską baigti iki 1924 m. gruodžio 11 d., šį terminą teko nukelti net tris kartus. Visiškai geležinkelio stotį įrengė tik 1925 m. rugsėjo 1 d.

Vokiečių kilmės vietos inžinierius Karolis Vitmokeris 1924 m. Kauno gatvės pradžioje atnaujino mašinų fabriką ir špižiaus liejyklą, kurioje daugiausia buvo gaminamos mašinos durpėms presuoti (net iki 1989 m. šios įmonės bazėje veikė Bandomoji eksperimentinė technologinių įrengimų gamykla). Pagal inžinieriaus Prano Markūno projektus pradėjo per Šešupę statyti du gelžbetoninius tiltus, bet juo eismą organizavo tik kitais metais.

1924–aisiais metais gyventojų skaičius pirmą kartą viršijo 10 000.

Marijampolės jaunimas vasarą leidžia aktyviai

Greta Paulevičiūtė

Viena didžiausių šių laikų problemų – per mažas jaunimo fizinis užimtumas. Vis dažniau girdime, kad jaunuoliai laiką gryname ore iškeičia į buvimą namie, o jų vasara apsiriboja kompiuteriniais žaidimais ar televizoriaus žiūrėjimu. Tačiau ar tikrai visi jauni žmonės neišdildomus išpūdžius ir nuotykius keičia į nuobodžius vakarus namie, prie skaitmeninių ekranų?

Karščiu alsuojančias vasaros dienas leidžia lauke

Marijampolės mieste yra daugybė patrauklių poilsio vietų, kuriose turiningai leisti laiką gamtos apsuptyje gali įvairaus amžiaus gyventojai ir svečiai. Tuo įsitikinti galime išėję pasivaikščioti po miesto parkus ir laisvalaikio erdves. Vaikų žaidimo, teniso, krepšinio, tinklinio aikštelių ir kitos laisvalaikio oazės užpildytos aktyvaus jaunimo.

Viena iš mėgiamų vietų – Poezijos parkas. Sutikti jaunuoliai pasakoja, kad čia leidžia laiką su draugais, gaivinas ledais ir šerbetais, išskylauja. Per parką teka ir mūsų krašto pasididžiavimas – Šešupė. Todėl čia ką veikti randa ir tie, kurių hobis – žvejyba. Kipras pasakoja, kad tai jo mėgstamiausia veikla vasaros atostogų metu.

„Labiausia patinka būti prie Šešupės, čia su močiute žvejojau, – pasakoja vaikas, – pagaunam daug žuvų, tik visos mažos. Bet svarbiausia pats procesas“.

Parke taip pat yra įkurta erdvė, skirta aktyviai leisti laiką su riedučiais, riedlentėmis ar dviračiais. Riedlenčių parkas pritaikytas visiems – ir pradedantiesiems, ir drąsiausiems. Čia yra įrengtos įvairaus stiliaus rampos, yra čiuožimo bortas, balansinis padas ir čiuožimo turėklas. Šioje erdvėje savo dienas leidžiantys jaunuoliai džiaugiasi, kad mieste yra vieta, kurioje jie gali užsiimti savo hobiu.

„Mėgstamiausia vieta mieste, kur daugiausiai leidžiu laiko, yra šis parkas. Važinėju čia dviračiu, mokausi įvairių triukų“, – džiaugiasi sutiktas vaikas.

„Nuo ryto iki vakaro laiką leidžiu šiame parke su draugais“, – sako kitas marijampolietis.

Mieste netrūksta ir lauko inventoriaus, skirto sporto entuziastams.

Vasaros metu, kai lauke džiugina nuostabus oras, mažiausiai norisi eiti į tvankias sporto sales. Aktyvius marijampoliečius sportuoti traukia parkuose įrengti treniruokliai.

„Užsiimam gatvės gimnastika. Savo dienas vasarą leidžiam Pašėšupio parke ant skersinių. Šiuo sportu užsiimame jau trejus, o kai kurie nariai – penkerius metus. Smagu, kad mieste yra erdvių, kur galime save išreikšti“, – pasakoja užkalbinti gimnastai.

„Mieste lengva rasti lauko treniruoklių – jų išties daug. O gryname ore sportuoti labai smagu“, – sako sutikta marijampolietė.

Marijampolė vis labiau plečiasi, o veiklos užtenka visiems

Kartais galime išgirsti skundžiantis, kad Marijampolėje trūksta jaunimui pritaikytos veiklos, pramogų. Tačiau šie tai neigia – pasak jų, svarbiausia yra norėti kažką veikti.

„Man tai visko užtenka, visko čia yra, – teigia vie-

G. Paulevičiūtės nuotr.

nas iš pašnekovų. – Svarbiausia, kad patys norėtų kažką veikti, o jei nori tik drybsoti ant lovos, tada jau jokios pramogos jų neišgelbės.“

Marijampolės savivaldybės administracija, skatindama vaikų ir jaunų žmonių aktyvų laiko leidimą, mieste aktyviai kuria įvairias laisvalaikio erdves. Dar visai neseniai Marijampolę pasiekė naujausios pasaulio sporto tendencijos – tekbolo stalai. Taip pat Jono Basanavičiaus aikštėje buvo įrengta vandens dulksna, kuri karštomis vasaros dienomis ypač džiugina mažuosius marijampoliečius.

O visai netrukus Marijampolės parko sala virs tikra pramogų ir poilsio oaze – joje šiuo metu vyksta intensyvūs atnaujinimo darbai, kurie planuojami būti užbaigti vasaros pabaigoje – rugsėjo pradžioje. Jau dabar akivaizdu, kad ši vieta bus be galo populiaru ir gausiai lankoma.

Ištvanas Kvik kviečia į spalvingiausių metų festivalį – GYPSY FEST 2024 Vilniuje

Spalvingiausias kultūros festivalis šiemet vėl drebins Vilnių. Tokią etiketę pelnęs tarptautinis romų kultūros festivalis GYPSY FEST šiemet žada daugybę staigmenų: daugybę grupių iš užsienio, išpūdingi pasirodymai ir pirmą kartą Lietuvoje vykstantis romų jaunimo talentų konkursas – ROMAVIZIJA.

Organizatoriai ką tik paskelbė, kad šiemet renginys vyks rugsėjo 15 d. Vilniuje ir taps Tautų mugės dalimi. Vienas iš renginio organizatorių, Lietuvos romų bendruomenės pirmininkas Ištvanas Kvik sako, kad šiemet organizatoriai paruošė tikrą bombą – didžiojo koncerto metu bus organizuojamas pirmas Lietuvoje romų talentų konkursas ROMAVIZIJA. Tai konkursas, neturintis analogų nei Lietuvoje, nei Baltijos šalyse. Gabiausi jauni romai iš Lietuvos, Latvijos ir Estijos varžysis dėl geriausiojo titulo. Su jais dirbs žinomi atlikėjai, stilistai, aktoriai. Geriausią išrinktą tarptautinė žiuri.

„Deja, romų jaunimas labai dažnai susiduria su diskriminacija dėl tautybės, todėl jiems sunku rasti darbą, kilti karjeros laiptais. Bet jų tarpe yra nepaprastai talentingų žmonių. Pamatykime juos. Nori-

me, kad romų jaunimas pajustų, kad gali prisidėti prie visuomenės nuostatų apie romus keitimo ir gali

Organizatorių nuotr.

būti pilnaverčiais visuomenės nariais. Todėl prieš konkursą vyks talentų stovykla, kur su jaunaisiais talentais dirbs žinomi atlikėjai, stilistai, aktoriai“, – sako I. Kvik.

Konkurso ROMAVISION finalas taps visiems puikiai žinomo festivalio GYPSY FEST dalimi. Jaunieji romai pasirodys didžiojoje scenoje – festivalio Grand koncerto metu, kuris vyks COMPENSA koncertų salėje rugsėjo 15 d. Toje pačioje scenoje pasirodys ne tik SARE ROMA, bet ir daugybė geriausių romų atlikėjų iš Latvijos, Estijos, Prancūzijos, Čekijos.

Dieninė renginio dalis vyks Vilniaus centre, Tautų mugės metu. Vilnių vėl nuspalsvins tradicine tapusi spalvingoji festivalio eisena, kuri rugsėjo 15 d. 13 val. prasidės prie Rotušės ir kelias iki Tautų mugės scenos V.Kudirkos aikštėje. Čia pasirodys gabiausi romų kolektyvai iš Lietuvos.

Bilietai į vakarinį koncertą COMPENSA koncertų salėje jau prekyboje: <https://kakava.lt>

Užsakytas turinys

 SVEIKATA

 DIA KLINIKA

Išbandėte daugybę kosmetikos produktų, tačiau jūsų oda vis dar neatrodo stulbinančiai?

WellMe Symptom SVEIKOS ODOS ar SVEIKOS ODOS Plus tyrimų programos padės sužinoti, ar odos bėrimai, pleiskanojimas, raudonis yra susiję su saulės veiksniais ar su kraujo rodiklių disbalansu.

Mūsų oda reaguoja ne tik į aplinkos veiksnius, bet ir gali atspindėti vidaus organų veiklos sutrikimus.

Kraujo tyrimai gali jums padėti atrasti slypinčias sveikatos problemas, sukeliančias odos bėrimus, aknę, paraudimą ar išsausėjimą.

Tyrimas gali padėti nustatyti odos problemų priežastis

Tyrimus atlikite laboratorinių tyrimų klinikoje „DIA klinika“, kurioje atliekama daugiau nei 300 tyrimų.

Tyrimų paėmimo laikas: darbo dienomis 7.30-11 val.

Taip pat galite įsigyti „DIA klinika“ dovanų kuponą, kuris gali būti skirtas konkrečiam tyrimui arba nurodyta pinigų suma.

DIA klinika. Laboratoriniai tyrimai atliekami SYNLAB.

Užsakytas turinys

 DIA KLINIKA

PLATI LABORATORINIŲ TYRIMŲ PALETĖ

Atliekame net 300 skirtingų tyrimų

+370 618 77017

tyrimai@diaklinika.lt

J. Jablonskio g. 2A-37, Marijampolė
lėjimas iš kiemo pusės

LABORATORINIAI TYRIMAI ATLIEKAMI SYNLAB

Prasideda pasiruošimas naujiems mokslo metams

Laura Anelauskaitė

Nors iki mokslo metų pradžios liko dar beveik mėnuo, prekybos centrai nukrauti įvairiomis mokyklinėmis prekėmis. Ar pirkėjų sujudimas jaučiamas ir mažesnėse kanceliarinių prekių parduotuvėse, papasakojo Marijampolėje veikiančios biuro prekių parduotuvės „Biuro spektras“ savininkas Martynas MACEIKA.

Parduotuvėje galima rasti viso, ko reikia sklandžiam pasiruošimui mokslo metų pradžiai tiek pradinukams, tiek ir vyresnių klasių moksleiviams bei studentams, taip pat biurams, įmonėms, įstaigoms.

M. Maceika pasakoja, kad jau paskutinėmis liepos mėnesio dienomis pirkėjų srautas padidėjo, tačiau didžiausias klientų antplūdis dar priešaky.

„Jau paskutinėmis liepos mėnesio dienomis pradėjome jausti išaugusią mokyklinių prekių, kuprinių pirmokėliams paklausą bei domėjimąsi jomis, bet tai dar nėra tikrasis sujudimas. Tam tikra dalis klientų linkusi apsipirkti iš anksto. Kiek analizuojame pardavimus ir klientų srautus, 35 proc. klientų mokyklai ruošiasi iš anksto, 65 proc. klientų apsipirka likus 2–3 savaitėms iki rugsėjo 1-osios“, – sako pašnekovas

ir priduria, kad pirmieji bei patys stropiausiai pirkėjai – pradinukų tėveliai.

„Didžiausią prekių krepšelį linę įsigyti pradinukų klasių moksleiviai, jiems visko reikia daugiausiai. Vyresniesiems reikia mažiau, nes daug priemonių lieka nuo praėjusių mokslo metų. Viena aišku, kad svarbiausią vaidmenį atlieka finansai. Esame pastebėję, kad dauguma mūsų klientų renkasi kokybiškesnes priemones ir negaili joms pinigų“, – sako M. Maceika.

„Šiuo metu stebime pardavimų augimą mokyklinių prekių srityje, tai apima labai platų prekių asortimentą: stalo reikmenys, rašymo priemonės, popieriaus ir piešimo gaminiai, dailės prekės, kuprinės ir t.t.“, – pasakoja MB „Biuro spektras“ savininkas.

Paklaustas apie kainų pokyčius palyginti su praėjusiais metais, M. Maceika pasakoja, kad kainos keitėsi nedaug.

„Kainos, palyginti su praėjusiais metais, keitėsi nežymiai arba išliko tokios pačios, negalėčiau išskirti kažkokios grupės prekių, kurios brango drastiškai.“

Taip pat M. Maceika pastebi ir šiek tiek pakitusias apsipirkimo tendencijas.

„Kas liečia tendencijas, pas mus išaugo susidomėjimas prekių rinkinukais pirmokėliams, t. y. surinktas visas priemonių rinkinys būsimam moksleiviui. Tie, kurie skuba arba neturi sąrašo priemonėms įsigyti, gali rinktis rinkinį – tai greita ir patogus“, – pabrėžia pašnekovas.

Rugsėjo 1-oji – jau ne už kalnų. Pasilepinkime likusiomis šiltomis vasaros dienomis, bet pasiruošimo mokyklai irgi nepamirškime. Viską palikus paskutinėmis dienoms, dažniausiai tenka grūstis eilėse, spūstyje, prarandame daug energijos, tampame irzlūs ir pikti, prastos nuotaikos. O juk mokslo metų pradžia – naujas etapas. Kad pasitiktume jį su džiaugsmu, nepasilikime visko paskutinei minutei ir mokyklai pradėkime ruoštis jau šiandien.

Baigėsi pagrindinis stojimų į aukštąsias mokyklas etapas. Kiek kraštiečių buvo pakviesta studijuoti?

Greta Paulevičiūtė

Vasarai artėjant pabaigos link, baigėsi pagrindinis priėmimo į Lietuvos aukštąsias mokyklas etapas. Rugpjūčio pirmąją savaitę būsiami studentai jau sudarė sutartis su aukštosiomis mokyklomis. Kiek pirmakursių prasidėjus naujiems mokslo metams atvers aukštųjų mokyklų duris?

Lietuvos aukštųjų mokyklų asociacijos bendrajam priėmimui organizuoti (LAMA BPO) duomenimis, prasidėjus mokslo metams per universitetų ir kolegijų duris žengs 588 pirmakursiai iš Marijampolės regiono. Valstybės lėšomis studijuos 397 pirmakursiai, 190 studentų už mokslą mokės patys, o vienam studentui buvo skirta stipendija. Praėjusiais metais pagrindinio priėmimo į aukštąsias mokyklas metu įstojusių kraštiečių buvo kiek daugiau – 707 studentai.

Tendencijos, kokias aukštąsias šalies mokyklas gausiausiai renkasi suvalkiečiai, išlieka tos pačios, kaip ir praėjusiais metais. Didžiausio studentų būrio iš Marijampolės regiono sulauks Vilniaus universitetas, kuriame studijuos 82 studentai. Antroje vietoje

pagal populiarumą – Kauno technologijos universitetas, į kurį įstojo 68 asmenys. Tarp kolegijų populiariausia Marijampolės kolegija, šiais metais sulauksianti 88 pirmakursių kraštiečių. Antroje vietoje pagal populiarumą – Kauno kolegija, kurioje studijuos 68 Marijampolės regiono gyventojai.

Tarp kraštiečių jau antrus metus populiariausia Vaikystės pedagogikos (ikimokyklinio ugdymo/pradinio ugdymo) studijų programa. Antroje vietoje – informacinių sistemų technologijų ir kibernetinės saugos programa. Abi studijų programas siūlo Marijampolės kolegija. Trečioje vietoje pagal populiarumą – Lietuvos sveikatos mokslų universitete siūlomos medicinos studijos.

Marijampolės kolegija

Redakcijos nuotr.

Vienintelė aukštoji regiono mokykla – Marijampolės kolegija – šiais metais sulaukė gerokai mažiau susidomėjimo, palyginti su praėjusiais metais: po pagrindinio stojimo etapo sutartis sudarė 40 procentų mažiau studentų nei pernai. Kolegijoje studijuos 143 studentai, o praėjusiais metais sutartis sudarė 279 asmenys.

Galutiniai studentų skaičiai paaiškės po papildomo priėmimo etapo (rugpjūčio 26 – 28 dienomis), kai bus pasirašytos studijų sutartys.

„Pildyk“ vartotojams būtina suklusti: nespėję gali likti be ryšio

Lietuvoje nebelyka 3G ryšio – operatorius „Tele2“ tęsia atsisveikinimą su nebeaktualia technologija. Dr. Evaldo Stankevičiaus, „Tele2“ tinklo planavimo ir strategijos vadovo, teigimu, išankstinio mokėjimo korteles naudojantiems klientams ypač svarbu kuo greičiau atsinaujinti senus telefonus. Juos šalyje vis dar naudoja tūkstančiai žmonių.

Ragina atsinaujinti įrenginius

„Lietuvoje vis dar yra tūkstančiai išankstinio mokėjimo paslaugų klientų, kurie naudojami įrenginiais, nepalaikančiais 4G ir naujesnės ryšio technologijos. Tai reiškia, kad išjungus 3G ryšį, šiems naudotojams gerokai suprastės skambučių ir interneto kokybė, o kai kuriais atvejais ryšys apskritai bus nepasiekiamas. Šis pokytis vyksta visame pasaulyje, nes 3G yra pasenusi, nebeefektyvi technologija“, – pabrėžia dr. E. Stankevičius.

Anot jo, vien išankstinio mokėjimo paslaugos „Pildyk“ tinkle yra apie 17 tūkst. žmonių, kuriuos gali paliesti 3G išjungimas. Dalis klientų naudoja senus mygtukinius telefonus, kurie jungiasi tik prie 3G ar 2G ryšio. Gyventojai vis dar neatsisako net ir dešimtmečius skaičiuojančių įrenginių, pavyzdžiui, „Nokia100“, „Nokia 1616“, „Blackberry“ ar „iPhone 3“.

„Šie įrenginiai yra nesuderinami su moderniomis ryšio technologijomis. Pasenusią įrangą atsinaujinti galima ir nekeičiant įpročių – asortimente gausu šiuolaikinių mygtukinių telefonų, kurie palaiko 4G ir net 5G ryšį“, – tikina dr. E. Stankevičius.

Tiems, kas senokai nėra atnaujinę savo įrenginių ar neprisimena, kada paskutinį kartą keitė SIM kortelę, „Tele2“ tinklo planavimo ir strategijos vadovas pataria apsilankyti artimiausiame salone arba susisiekti su savo operatoriumi. Atsinaujinti SIM kortelės gyventojai operatoriaus salonuose gali nemokamai.

Gyventojams suteiks naujų galimybių

Tūkstantmečių sandūroje atsiradęs 3G ryšys po truputį praranda savo aktualumą – senosios kartos 3G ryšio jau visiškai atsisakė arba tinklų išjungimą įgyvendina daugybė pasaulio šalių. Tarp jų – Čekija, Vokietija, Danija, Vengrija, Singapūras, Malaizija, Australija, Jungtinė Karalystė, Ispanija, Graikija, Japonija.

„Tam, kad naujos technologijos veiktų efektyviai ir kokybiškai, o resursų užtektų visiems, reikalingi

specialūs dažniai. Išjungus senas technologijas, jose naudojami dažniai gali būti dar efektyviau panaudoti 4G ir 5G tinkluose. Paprastaiariant, išjungus jau beveik ir taip nebenaudojamą 3G ryšį, geriau veiks labiausiai naudojamas 4G ir 5G ryšys“, – sako dr. E. Stankevičius.

Pasak jo, 3G ryšio tinklo išjungimas suteiks klientams galimybių dar patogiau naudotis tokiomis pažangiomis balso perdavimo technologijomis, kaip „VoLTE“, kuria naudojasi vis daugiau žmonių. Ji balsą perduoda ne įprastu mobiliojo ryšio signalu, o per mobilius duomenis. Todėl balso perdavimo kokybė tampa nepalyginamai aiškesnė, sumažėja vėlavimas ir pagerėja bendra naudotojo patirtis balso skambučių metu.

Sužinok,
ar tau reikia
pasikeisti SIM

Užsakytas turinys

Ar suaugę vaikai privalo išlaikyti savo tėvus?

Rūta Malevskytė

Advokatė, duomenų apsaugos pareigūnė

Vaikų ir tėvų tarpusavio prigimtiniai ryšiai sukuria atitinkamas teises ir pareigas. Viena tokių pareigų yra tarpusavio išlaikymo, grindžiama šeimos ryšių bei socialinės tarpusavio atsakomybės kategorija. Lietuvos Respublikos Konstitucijoje yra įtvirtinta konstitucinė vaikų pareiga gerbti tėvus, globoti juos senatvėje ir tausoti jų palikimą. Visiems žinoma, jog tėvai privalo išlaikyti savo nepilnamečius vaikus, o tam tikrais atvejais ir teikti išlaikymą savo pilnamečiams (iki 24 metų) ir vidurinėje, profesinėje ar aukštojoje mokykloje besimokantiems vaikams, tačiau įstatyme yra reglamentuota ir mažiau žinoma pilnamečių vaikų pareiga išlaikyti savo tėvus.

Tėvų teisė į išlaikymą nėra absoliuti

Civiliniame kodekse yra numatyta, kad vaikai turi gerbti tėvus ir tinkamai atlikti savo pareigas, taip pat įtvirtinta, kad pilnamečiai vaikai privalo išlaikyti savo nedarbingus ir paramos reikalingus tėvus ir jais rūpintis. Tačiau tėvų teisė į išlaikymą nėra absoliuti, o vaikų pareiga išlaikyti savo paramos reikalaujančius tėvus yra vertinamojo pobūdžio, priklausanti nuo tėvų galimybės pasirūpinti pačiu savimi, gaunamų socialinių išmokų, vaikų šeiminės ir turinės padėties, taip pat kitų svarbių aplinkybių. Kaip matyti iš teisės normos formuluotės, pareiga išlaikyti savo tėvus gali atsirasti, jeigu egzistuoja dvi sąlygos: tėvai yra nedarbingi (dėl ligos, amžiaus ir pan.) ir išlaikymas jiems yra reikalingas (tėvų turimas turtas ir gaunamos pajamos nėra pakankamos pragyvenimui ar būtiniausių poreikių tenkinimui).

Kitaip tariant, jeigu tėvai yra nedarbingi, tačiau gauna pakankamo dydžio senatvės pensiją ir / ar kitas pajamas, turi santaupų, turi gyvenamąjį būstą, galbūt turi kito turto, kurį būtų galima nuomoti ir gauti papildomas pajamas, patys gali patenkinti savo poreikius, tuomet teisės į išlaikymą tėvai neturi. Mažai tikėtina, jog tokiu atveju pavyktų teismą įtikinti dėl išlaikymo tėvams iš pilnamečių vaikų priteisimo. Taigi, paramos reikalingi tėvai turi įrodyti dvi būtinas sąlygas – t. y. ne tik, kad yra nedarbingi, bet ir tai, kad būtiniesiems poreikiams patenkinti jų gaunamų pajamų nepakanka ir nėra galimybių gauti daugiau pajamų, pavyzdžiui, neturi teisės į kompensacijas ar socialines išmokas, negali turimo didesnio būsto parduoti ar pakeisti į mažesnį, negali turimo turto išnuomoti bei gauti papildomų pajamų ir pan.

Ne visi tėvai turi teisę į išlaikymą

Visgi išlaikymas tėvams gali būti priteistas ne visais atvejais. Pagal įstatymą neturi teisės į išlaikymą tokie tėvai, kurių vaikai buvo atskirti nuo savo tėvų nuolatinai dėl pačių tėvų kaltės (tėvų valdžios apribojimo atveju). Taip pat įstatyme numatyta, jog teismas gali atleisti pilnamečius vaikus nuo pareigos išlaikyti savo nedarbingus tėvus, jeigu nustato, kad tėvai vengė atlikti savo pareigas nepilnamečiams vaikams. Todėl tėvai, kurie neteikė išlaikymo ir kitaip nesirūpino vaikais iki jų pilnamečystės, senatvėje neturėtų tikėtis finansinės paramos iš pilnamečystės sulaukusiu vaikų. Pavyzdžiui, vienoje byloje teismas konstatavo, kad nors tėvas ir atitinka įstatymo numatytą kriterijų išlaikymui iš pilnamečių vaikų gauti (yra iš dalies nedarbingas ir paramos reikalingas), tačiau jis netinkamai vykdė savo pareigą išlaikyti nepilnamečius vaikus, neteikė materialinės paramos, neprisidėjo prie jų auklėjimo, priežiūros, todėl priteisti išlaikymą iš pilnamečių vaikų buvo atsisakyta.

Taigi, sprendžiant ginčus dėl išlaikymo tėvams pirmiausia būtina nustatyti daug faktinių aplinkybių, t. y. ar išlaikymo reikalaujantys tėvai yra nedarbingi ir rei-

kalaujantys paramos, ar tėvai tinkamai atliko, nevengė tėvų pareigų vaikų atžvilgiu, po to, privalu įvertinti tiek tėvų, tiek vaikų šeimines ir turines padėtis ir kitas bylose reikšmingas aplinkybes. Ir galiausiai būtina nustatyti, ar nėra pagrindo atleisti vaikus nuo prievolės išlaikyti nedarbingus ir paramos reikalingus tėvus dėl to, kad pastarieji vengė atlikti savo pareigas vaikams.

Advokatė Rūta Malevskytė

Asmeninio archyvo nuotr.

Tėvai turi teisę kreiptis į teismą

Kalbant apie pilnamečių vaikų išlaikymo tėvams teikimą svarbu paminėti, kad išlaikymas yra mokamas vaikų ir tėvų tarpusavio susitarimu arba pagal tėvų ieškinį teismo sprendimu priteisus išlaikymą iš vaikų. Taigi, jeigu pilnamečystės sulaukę vaikai nesirūpina savo nedarbingais tėvais, kuriems būtina finansinė parama, tai tėvai turi teisę kreiptis į teismą su ieškiniu dėl tėvų išlaikymo iš pilnamečio vaiko priteisimo.

Išlaikymas tėvams iš pilnamečių vaikų gali būti priteisiamas nustatyta pinigų suma, mokama kas mėnesį, o išmokos kasmet turi būti indeksuojamos atsižvelgiant į infliaciją. Tačiau civiliniame kodekse yra numatyta ir kita tėvų išlaikymo forma – vienkartinė nedarbingų tėvų papildomų išlaidų kompensacija. Papildomos išlaidos tėvų gali būti turėtos dėl sunkios jų ligos, sužalojimo ar būtinos priežiūros, kurią atlygintinai atliko kiti asmenys.

Žinoma, tiek priteisiant tėvams išlaikymą periodinėmis kas mėnesį mokamomis įmokomis, tiek priteisiant papildomų išlaidų kompensaciją, išlaikymo ar papildomų išlaidų kompensacijos dydį nustato teis-

mas, atsižvelgdamas į vaikų ir tėvų šeimines bei turines padėtis, taip pat kitas reikšmingas aplinkybes (pavyzdžiui, pačių tėvų elgesį būnant darbingo amžiaus, neatsakingą finansų tvarkymą, turto ar piniginių lėšų iššvaistymą, žalingą gyvenimo būdą ir pan.).

Trumpai tariant, paprastai tėvai turi įrodyti, kad jiems būtinas pilnamečių vaikų išlaikymas, o pilnamečiai vaikai gali įrodinėti aplinkybes, dėl kurių turėtų būti atleisti nuo pareigos išlaikyti senatvės sulaukusius ar darbingumą praradusius tėvus. Todėl tėvams teismui reikia teikti įrodymus ne tik apie turimą turta ir santaupas bei gaunamas pajamas, tačiau būtina pagrįsti ir reikalaujamo išlaikymo dydį – t. y. pateikti teismui įrodymus apie būtinas išlaidas tėvų pragyvenimui, gydymuisi, vaistams, higienos priemonėms, buitiniams priemonėms, maisto produktams, komunaliniams mokesčiams ir kitiems būtiniesiems nedarbingų ir paramos reikalingų tėvų poreikiams tenkinti. Tai reiškia, kad paramos reikalingi tėvai teisme turi įrodyti, kiek piniginių lėšų būtiniausiems jų poreikiams patenkinti neužtenka – tokia dalis ir galėtų būti priteisiama iš pilnamečių vaikų.

Taip pat teismas vertintų ir pilnamečių vaikų gaunamas pajamas, jų turimą turta, auginamų nepilnamečių vaikų skaičių ir jiems reikalingą išlaikymą ir pan. Todėl, jeigu teismo būtų nustatyta, kad pačių pilnamečių vaikų gaunamos pajamos yra mažesnės, tai net ir nustačius, kad tėvai turi teisę į išlaikymą, išlaikymas gali būti ir nepriteisiamas, kadangi pačių vaikų turinė padėtis yra panaši arba dar blogesnė nei paramos reikalingų tėvų.

Be to, tokio pobūdžio bylose teismas turi įvertinti ir tai, kiek pilnamečių vaikų turi paramos reikalingi tėvai ir jie visi turi būti traukiami į bylą, kadangi pareigą išlaikyti savo tėvus turi visi vaikai – ši pareiga negali kristi tik ant turtingiausių vaikų pečių ar vieno iš jų.

Teismų praktika nėra daug žadanti

Teismų praktika tokiose bylose nėra daug žadanti, todėl prisiteisti iš pilnamečių vaikų išlaikymą didesnėmis sumomis nereikia tikėtis. Kaip minėjau, paramos reikalingi tėvai teisme turi įrodyti, kokias pajamas gauna ir kokio turto turi, kokie yra būtinieji jų poreikiai ir kiek piniginių lėšų būtiniausiems jų poreikiams patenkinti nepakanka. Todėl galima tikėtis pretenduoti tik į pragyvenimui nepakankamos sumos priteisimą, kuri pagal teismų praktiką dažnai siekia vos keliasdešimt eurų per mėnesį. Be to, dažnai tokios bylos baigiamos teismui atsisakant tenkinti ieškinį dėl to, kad nustatoma, jog patys išlaikymo iš pilnamečių vaikų reikalaujantys tėvai netinkamai vykdė savo pareigą išlaikyti nepilnamečius vaikus, neteikė materialinės paramos, neprisidėjo prie jų auklėjimo bei priežiūros ir pan.

Prieš kreipiantis į teismą su ieškiniu dėl išlaikymo tėvams iš pilnamečių vaikų priteisimo svarbu žinoti ir tai, kad tuo atveju, kai pilnamečiai vaikai savo pareigos išlaikyti savo nedarbingus ir paramos reikalingus tėvus ir jais rūpintis neatlieka savo noru bendru sutarimu, tuomet pirmiausia turi būti vykdoma mediacija (nemokama privaloma ikiteisminė procedūra šeimos ginčiuose), kuria siekiama su mediatoriaus pagalba ginčo šalims rasti kompromisą ir susitarti taikiai. Tik mediacijos metu šalims nepavykus susitarti taikiai, teisė į išlaikymą gali būti įgyvendinama teismine tvarka pareiškiant ieškinį teismui, kuris, beje, nėra apmokestinamas žyminiu mokesčiu.

Liepos mėnesį apskrityje vykdytų reidų metu nustatyta virš 100 pažeidimų

Marijampolės apskrityje liepos mėnesį pareigūnai vykdė aštuonis reidus. Jų metu buvo nustatyti 135 pažeidimai.

Apskritai per liepos mėnesį komisariato pareigūnai keliuose sustabdė 129 neblaivius vairuotojus, 43 asmenys buvo sugauti vairuojantys be teisių, o daugiausia – net 230 vairuotojų – buvo nubausti dėl naudojimosi mobiliuoju telefonu. Taip pat fiksuotas 101 pažeidimas, kurį sukėlė paspirtukininkai.

Paskutinį kalendorinės vasaros mėnesį – rugpjūtį – policijos pareigūnai ketina ir toliau tęsti įvairias eismo dalyvių kontrolės priemones šalies keliuose.

„Rugpjūtį laukia septyni reidai. Apie visus reidus skelbiame savo socialiniame tinkle „Facebook“ grupėje“, – sako Marijampolės apskrities vyriausiojo policijos komisariato atstovė Gintarė Navickaitė.

Ilgą Žolinės savaitgalio metu daugelis planuoja pasinaudoti laisvadieniais ir vykti į gamtą, pasimėgauti paskutinėmis vasaros akimirkomis. Todėl ir ilgąjį šventinį savaitgalį policijos pareigūnai imsis priemonių, užtikrinant eismo dalyvių saugumą. Šalies keliuose bus vykdoma blaivumo kontrolė.

Vairuotojai raginami nepamiršti elgtis keliuose saugiai ir išlikti atsakingais.

Marijampolės AVPK informacija

Redakcijos nuotr.

UŽ MIESTO

Saviraiškos galimybės žmonėms su negalia – sporto perspektyvoje

Vaida Vosyliūtė

Kalvarijos socialinės globos namų užimtumo specialistė

Būdami ant istorinio įvykio – Paryžiaus vasaros olimpinių žaidynių – slenksčio, Kalvarijos socialinės globos namai kartu su Marijampolės žmonių su negalia sporto klubu NSK „Siekis“ Kalvarijos sporto centre surengė masines sporto žaidynes „Olimpinė diena 2024“. Šiuo renginiu buvo simboliškai prisijungiama prie trisdešimt trečiosios vasaros olimpiados. Sportinėse rungtyse savo jėgas demonstravo aštuonios komandos iš įvairių socialines paslaugas teikiančių įstaigų ir nevyriausybinių organizacijų.

Renginio atidarymo metu Kalvarijos socialinės globos namų direktorė Nomeda Zavickaitė akcentavo pirmojo tokio pobūdžio sportinio renginio svarbą socialinių paslaugų gavėjams ir su jais dirbantiems specialistams. Sveikindama susirinkusiuosius, direktorė džiaugėsi dalyvių aktyvumu ir noru kurti tvirtus bendrystės ryšius. Sportinių rungtių organizatorius – Marijampolės krašto žmonių su negalia sporto klubo NSK „Siekis“ vadovas Tomas Kiveris sveikinimo kalboje džiaugėsi dalyvių ryžtu atkakliai siekti sportinių rezultatų ir varžytis įvairiose rungtyse. Pozityviai nusiteikę ir kupini motyvacijos, visų komandų nariai kartu bėgo simbolinę Olimpinių mylių, o jos pabaigoje, vedini žaidynių vadovo, įžiebė Olimpinių ugnį. Daugiau nei dvi valandas trukusiose intensyviose žaidynėse savo jėgas išbandė Suvalkijos socialinės globos namų komanda, Didvyžių socialinės globos namų komanda „Didvyžių sportininkai“, Veisiejų socialinės globos namų komanda

„Dzūkėliai“, Kalvarijos socialinės globos namų komanda „Šaunusis penketukas“, Kalvarijos socialinės globos namų grupinio gyvenimo namų jungtinė komanda „Naminukai“, Marijampolės krašto žmonių su negalia sporto klubo NSK „Siekis“ komanda, Marijampolės senjorų ir neįgaliųjų klubo „Bičiuliai“ komanda „Šypsenėlė“ ir Lietuvos sutrikusio intelekto žmonių

Organizatorių nuotr.

globos bendrijos „Viltis“ Marijampolės padalinio komanda. Komandų žaidėjai savo sportinius gebėjimus demonstravo smiginio, baudų metymo, žiedų metimo, bočios ir diskgolfo rungtyse. Nešališka rungtių teisėjų komanda buvo sudaryta iš Kalvarijos sporto centro trenerių bei kiekvienos dalyvaujančios įstaigos ar nevyriausybines organizacijos deleguotų asmenų.

Po intensyvių žaidynių, nekantriai laukiant rezultatų, visi buvo pakviesti į apdovanojimų ceremoniją Kalvarijos savivaldybės kultūros centre.

Organizatorių nuotr.

Pasibaigus žaidynėms, visi galėjo jaustis laimėtojai, nes įveikė abejones fizinėmis jėgomis, išbandė naujas rungtis ir įveikė barjerus, trukdančius siekti užsibrėžtų tikslų. Renginio organizatoriai sveikino visus „Olimpinės dienos 2024“ dalyvius, apdovanojo rėmėjų įsteigtais prizais. Buvo skiriamos trys prizinės vietos: pirmosios vietos nugalėtojai tapo Marijampolės senjorų ir neįgaliųjų klubo „Bičiuliai“ komanda „Šypsenėlė“, antrosios vietos – Lietuvos sutrikusio intelekto žmonių globos bendrijos „Viltis“ Marijampolės padalinio komanda, o trečiąją vietą pelnė Veisiejų socialinės globos namų komanda „Dzūkėliai“.

„Olimpinės dienos 2024“ sumanytojai tikisi, jog socialinių paslaugų teikimo procese toliau bus aktyviai propaguojama kūno kultūra ir sportas kaip vienos iš svarbiausių sveikatingumo priemonių, o tarp regione veikiančių įstaigų ir nevyriausybinių organizacijų bus puoselėjami stiprūs bendrystės ryšiai.

Daug jėgų pareikalavusi sporto diena užbaigta trankiai ir nuotaikingai švenčiant individualias ir komandines pergales bei dalinant išpuodžiais. Vakarėlio metu muzikinį pasirodymą surengė dainininkė Ligita Jurkonienė, o žaidynių dalyviai ir svečiai jėgas galėjo atgauti pasistiprindami rėmėjų vaišėmis.

Renginio organizatoriai yra nepaprastai dėkingi visiems, prisidėjusiems prie „Olimpinės dienos 2024“.

Natūralios gydomosios galios: šviežios ir džiovintos žolelės sveikatos palaikymui

Žaneta Jakubauskaitė

Nuo senų laikų žolelės buvo vertinamos kaip pagrindinės gamtos dovanos, padedančios spręsti įvairias sveikatos problemas ir stiprinti organizmą. Šiuolaikiniai tyrimai patvirtina daugelio žolelių teigiamą poveikį sveikatai, skatindami jų naudojimą ne tik liaudies medicinoje, bet ir mokslinėje praktikoje. Vis daugiau žmonių atsisigręžia į natūralius gydymo būdus, siekdami holistinio požiūrio į sveikatą ir gerovę.

„Žolelių yra labai daug, jos gali būti naudingos įvairioms sveikatos problemoms spręsti. Jei kalbame apie imuniteto stiprinimą, vertingi yra juodauogio šeimamedžio žiedai ir ežiulės, kurie yra vieni iš pagrindinių augalų, padedančių stiprinti imunitetą. Jei jūsų sveikatos problemos labiau susijusios su virškinimu, naudingi bus margainis ir kitos kartumynų turinčios žolelės. Taip pat svarbu paminėti kraujažolę, kaip vieną iš svarbiausių žolelių, ypač moterų sveikatos palaikymui“, – patarimais dalinasi žolininkė, biologė Monika Smilgytė.

Lietuvių liaudies medicinoje žolelės užima ypatingą vietą, ypač iki Joninių, kai augalai prisotinami

saulės šviesos ir gyvybinių jėgų. Tradiciškai žolelės renkamos nuo pavasario iki vasaros pabaigos, dažniausiai ankstyvais rytais, kai rasa jau nusėdusi. Šios tradicijos išlieka gyvos ir šiandien, kai vis daugiau žmonių renka natūralius būdus stiprinti sveikatą. Nuo 11 valandos ryto iki vakaro laukai ir pievos tampa žolininkų vieta, kur renkamos vertingiausios žolelės sveikatai ir gyvybingumui palaikyti.

„Pagrindinės sveikatos problemos mūsų visuomenėje yra susijusios su cholesterolio lygiu, skrandžio rūgštingumu ir stresu. Norint sumažinti cholesterolio kiekį, dažnai naudojamos valančios žolelės, tokios kaip medetka, gaurometis, dilgelė ir kiaulpienė. Skrandžio rūgštingumui reguliuoti naudingi liepų lapai, gaurometis ir miškinė dedešva, kurie padeda sumažinti skrandžio problemas. Streso mažinimui yra daugybė raminančių žolelių. Iš jų galima išskirti levandą, liepos žiedus, melisą, ramunėlę ir paprastą kietį“, – pasakoja žolininkė, biologė.

Šiuolaikiniame pasaulyje stresas tapo kasdienio gyvenimo dalimi ir daugelis žmonių ieško būdų, kaip jį valdyti natūraliomis priemonėmis. Žolelės, turinčios ilgą vartojimo istoriją įvairiose tradicijose, šiandien vėl sulaukia dėmesio kaip efektyvus būdas mažinti įtampą ir skatinti atsipalaidavimą.

„Kad sumažintumėte stresą, ypač tamsiuoju metų laiku, tokiu kaip lapkritis ir gruodis, rekomenduoju vartoti jonažolę. Tačiau jonažolė gali kelti kraujos-

Žolininkė Monika Smilgytė

Ž. Jakubauskaitės nuotr.

pūdį, todėl ją pravartu vartoti kartu su medetka, kuri mažina kraujospūdį. Medetka taip pat turi raminančių savybių ir veikia kaip natūralus antidepresantas“, – sako M. Smilgytė.

Šviežios ir džiovintos vaistažolės pasižymi skirtingomis savybėmis, kurias gali turėti įtakos jų naudojimui sveikatos srityje. Šviežios žolelės dažnai yra turtingesnės vitaminų ir antioksidantų, todėl jų poveikis gali būti stipresnis. Tuo tarpu džiovintos žolelės, nors praranda kai kurias maistines medžiagas, išlaiko labiau koncentruotą veikliųjų medžiagų kiekį ir gali būti vertingas šaltinis ilgalaikiam sveikatos palaikymui.

„Vasarą naudojame šviežias žoleles, kurias džioviname žiemai. Kol žolelės dar yra šviežios, reikia naudoti daugiau jų – pilną saują į du litrus vandens. Tačiau, kai žolelės jau išdžiovintos, į tą pačią talpą reikia dėti vieną šaukštą džiovintų žolelių“, – dalinasi patarimais M. Smilgytė.

Ž. Jakubauskaitės nuotr.

MIESTO

Laikraštis

Apie tai, kas svarbiausia ir aktualiausia Marijampolės žmoniems

Platinimo vietos

Marijampolės autobusų stotis (Stoties g. 2B)	Marijampolės savivaldybės administracija (J. Basanavičiaus a. 1)
Marijampolės ligoninė (Palangos g. 1)	Marijampolės TV biuras (Gedimino g. 11)
Marijampolės P. Kriaučiūno viešoji biblioteka (Vytauto g. 22)	Marijampolės apylinkės teismas (Kauno g. 8)
Marijampolės P. Kriaučiūno viešosios bibliotekos Draugystės padalinys (Draugystės g. 5)	Universalinė parduotuvė „Gulbė“ (J. Basanavičiaus a. 10)
Marijampolės Trečiojo amžiaus universitetas (Vytauto g. 47-106)	„Statybos ir ūkio prekės“ (Klaipėdos g. 1A)
Maisto prekių parduotuvė (Mokolų g. 59)	Sporto klubas „Spartakas“ (Vytauto g. 48, Marijampolė)
„Gubojos vaistinė“ (R. Juknevičiaus g. 72)	Kavinė „Torino date“ (R. Juknevičiaus g. 9, Marijampolė)

„Miesto laikraštį“ gali skaityti ir kaimiškų vietovių gyventojai.
Papildomos platinimo vietos:

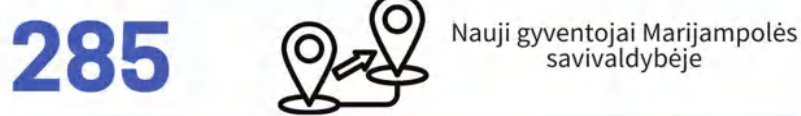
Baraginė – parduotuvė (Baraginės g. 2, Baraginės k.)	Rezidencija „Grįžulo ratai“ (Naujoji g.10, Kantališkių k.)
Sasnava – parduotuvė „Aibė“ (Sūduvos g. 46C, Sasnava)	Igliškėliai – parduotuvė „Aibė“ (Tvenkinio g. 2, Igliškėliai)
Netičkampis – parduotuvė „Aibė“ (Šešupės g. 1 Netičkampio k.)	Patašinės kaimo biblioteka (Nausupės skg. 4, Patašinės k.)

Pokyčiai

Marijampolės savivaldybėje

2024 m. liepos mėnesio statistika

UAB VIDARA ieško **PLATAUS PROFILIO STATYBININKŲ**
Atlyginimas 800 – 1200 eur į rankas.
Dėl darbo kreiptis adresu:
Gedimino g. 3a Marijampolė
Tel. nr. 8 685 67606

SIENŲ ŠILTINIMAS
į oro tarpus
Tel. 8 696 42 020

PARDUODAME
Alksnis – beržas, ažuolas, uosis, skroblas, mišrios.
Suvalkijoje pristato nemokamai.
Tel. +370 675 16 005.

PARDUODAME
Aukščiausios klasės medžio granules ir briketus.
Tel. +370 675 16 005,
+370 617 93 249.

ROMAVISION STARTASI!

ROMŲ KULTŪROS FESTIVALIS

GYPSY FEST VILNIUS
15 2024
rugsėjo

GYPSYFEST 2024

DALYVIAI

- SARE ROMA (Lietuva)
- ARBAT (Prancūzija)
- IMPERIO (Čekija)
- AME ROMA (Latvija)
- ROMANO KHALIBEN (Estija)
- GOPALAS MICHAILOVSKIS (Lietuva)

NAUJIENA

ROMAVISION 2024 STARTASI! GRAND koncerto metu vyks jaunųjų romų atlikėjų konkursas ROMAVISION 2024 III!

13:00 Šventinė eisena iš Rotušės į Tautų mugę
14:00 koncertas Tautų mugės scenoje
19:00 GRAND koncertas COMPENSA koncertų salėje

bilietai: www.kakava.lt

LANKELIŠKIŲ ŠVČ. TREJYBĖS BAŽNYČIOS GRIUVĖSIUOSE MUZIKOS PAKRANTĖS GALA VAKARAS

RENATA VARNAGIRYTĖ (operos solistė)
UGNĖ BARYSAITĖ (klavišiniai)
VIKTORIJA SMAILYTĖ (arfa)
SAULIUS KARKA (bosinis trombonas)

Rugpjūčio 24 d. 19 val.

DOVANOJU naują klausos aparatą.
Tel. +37064604605

BIURO SPEKTRAS Gedimino g. 9 Marijampolė

Nuolaidos iki -35%

STARTAS mokymai
NUO 08-01

STARTAS

